

із політичними, ідеологічними та соціальними чинниками, які не вирішено й донині. Незважаючи на них, згадаємо слова Георгія Майбороди: «Чим далі відходить у минуле живий образ Бориса Гмирі, тим ясніше усвідомлюємо, що серед нас жив один із найбільших співаків ХХ століття, чиє ім'я стане поряд з іменами найславнішими».

Список використаних джерел

1. Вороницька В. Х. *Історія Полтавського театру*. Рукопис. Полтава, 1968. Архів Полтавського обласного академічного українського музично-драматичного театру імені М. В. Гоголя.
2. Ганна Принц: «Сумно, що Україна пропустила сторіччя Гмирі...»
[//URL:https://zn.ua/ukr/SOCIUM/ganna_prints_cumno_scho_ukrayina_propustila_storichchya_gmiri.html](https://zn.ua/ukr/SOCIUM/ganna_prints_cumno_scho_ukrayina_propustila_storichchya_gmiri.html) (назва з екрана; дата звернення 01.08.2023 р.)
3. Гмиря Б. Р. Статті, листи, спогади. Київ : Муз. Україна, 1975. 432 с.
4. Гмиря Б. Р. Щоденники. 1936-1969 / упоряд. І автор супровідних текстів Г. В. Принц. Харків : Фоліо, 2010. 879 с.
5. Калинковицька І. Гмиря. Чавдар. Відлуння. *Музика*, 2015. №6. С. 9-11.
6. Принц Г., Копиця М., Цимбалиста Н. Гмиря і Шостакович. Київ : Логос, 2006. 296 с.
7. Янко Д. Із плеяди видатних. *Українська музична газета*, 2008. № 3. С. 4.

Черниш Ірина,

викладачка Дитячої художньої школи
Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської
області (м.°Горішні Плавні)

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. В статті розглянуті питання формування національно-політичної свідомості особистості засобами декоративно-ужиткового

мистецтва. Розкривається місце декоративно-ужиткового мистецтва в патріотичному вихованні молодого покоління, яке розглядається як один із засобів формування гармонійно-розвиненої особистості з високим національно-культурним потенціалом і розвиненим почуттям прекрасного.

Ключові слова: *декоративно-прикладне мистецтво, патріотизм, виховання, духовний розвиток.*

Сьогодні, коли Україна боронить свою державність, національну ідентичність велику увагу потрібно приділяти саме збереженню і відродженню української національної культури. Одним із пріоритетних завдань реалізації новітніх концепцій навчання та виховання молодого покоління є формування національної свідомості особистості, виховання справжнього громадянина і патріота рідної землі. А це можливо тільки за умови високого духовного розвитку людини. Створити нову, якісну, демократичну, успішну державу можливо лише людям, які люблять Україну, свій народ, українську націю та готові самовіддано служити їх інтересам. Саме сьогодні важливо відтворити в українському суспільстві почуття істинного патріотизму як духовно-моральні та соціальні цінності, сформувати в учнів громадянсько-активні соціально значущі якості.

Тому на часі важливо шукати нові підходи і нові шляхи у національному вихованні молодого покоління, самовідданого служіння Батьківщині як основної і найбільш значущої цінності. Важливе значення у національно-патріотичному вихованні належить образотворчому і декоративно-прикладному мистецтву. Завдяки своїй складній і багатоаспектній природі образотворче мистецтво є універсальним у плані активної психологічної дії на особистість. З-поміж інших видів мистецтва образотворче є унікальним у вирішенні завдань як художнього, так і особистісного розвитку, у тому числі і духовного, а саме: у формуванні світоглядних орієнтацій, цінних суджень, морально-етичних та вольових якостей, основ національної та громадянської свідомості [3, с.°3].

Ці питання висвітлювали у своїх наукових роботах такі науковці:

Є.°Антонович, А.°Бойко, І.°Богуславська, О.°Гевко, Б.°Лук'янов, І.°Савчук, О.°Семашко, Н.°Середа, Є.°Яковлєв та інші.

Навчаючи азам живопису, композиції, формуючи професійні навички і закони, навчаємо учнів любити, шанувати і відкривати своє Українське. Можна малювати все підряд, а можна мати свої пріоритети.

Мистецтво – це пам'ять народу, щоб розуміти сучасне і знати йому ціну, треба знати своє коріння. Тому особливо на уроках композиції розповідаємо учням про образно-пластичні, метафоричні елементи, про приховані змісти нашої української символіки народного мистецтва. Ми стаємо дослідниками народного мистецтва, занурюємось у нього, дістаємо з нього нові пласти культури, по-своєму відображаючи враження від побачених відкриттів. Долучаємо вихованців до пізнання духовних скарбів нашого народу, однієї з найдавніших націй. Кожна деталь роботи набирає знакового трактування. Тут український костюм, архітектура, пейзаж, українські рушники, писанки. З учнями обговорюється мистецька цінність кожного елемента.

На уроках активно залучаємо різноманітні твори народного мистецтва, вивчаємо різні його види і прийоми, розвиваємо естетичне сприйняття дітей творів народного мистецтва. Це писанкарство, декоративний розпис, витинанки, розпис на склі та інші види народної творчості. Широке включення різних видів декоративно-прикладного мистецтва в освітній процес сприятливо впливає на дітей, дає їм можливість пізнавати дійсність з різних сторін, викликає позитивний емоційний відгук, посилює позитивне ставлення до художньої діяльності. Розглядаючи твори декоративно-прикладного мистецтва, діти найчастіше в захваті від яскравих життєрадісних кольорів, багатства і різноманітності елементів і мотивів. Знайомлячись з кращими надбанням декоративно-ужиткового мистецтва, діти переймаються повагою до народного майстра, у них виникає прагнення самим навчитися створювати прекрасне. Перед тим як почати безпосередньо виконувати власні творчі роботи, вивчаємо історією виникнення того чи

іншого виду декоративно-прикладного мистецтва, відомих талановитих майстрів народного мистецтва та кращі зразки їх творчості. Символіка українського народного мистецтва магічна і незвичайна, вона дивує, надихає, ідентифікує і сучасне мистецтво.

На уроках живопису та композиції використовуємо для натхнення українські пісні, казки, легенди, знайомимось з історичними постатями та подіями, вивчаємо народні традиції, обереги, свята. В нашій школі проводиться багато зворушливих, цікавих, мистецьких заходів, які пов'язані з вивченням та збереженням українських культурних цінностей.

Потрібно зазначити, що на формування особистості учня має великий вплив особистість вчителя, його професійна майстерність, інтелект, загальна культура, творчі якості. Тому постійно поповнюємо знання і вміння для того, щоб ділитись з учнями незгасним інтересом до багатства національних художніх традицій, до їх відродження. Все це сприяє національному вихованню учнів, розвитку художнього смаку і почуття прекрасного.

У сучасному світі багато різних відкриттів. У час айфонів і інтернету хочеться щоб не загубилися українські культурні надбання. Щоб не тільки не загубилися, а навпаки стали нашою безцінною культурою, що вирізняє нас з поміж інших народів. Ми вивчаємо, пізнаємо культуру народів світу, зокрема Японії, Індії, Єгипту, Турції, Італії, Греції та інших, вивчаємо, як кожен народ береже культуру своїх пращурів. Є свої скарби і в культурі України. Вони існують не сотні, а тисячі років. Зберегти і відкрити цей пласт культури України для юних художників, вивчати, розвивати, примножувати, пишатись своєю культурою – це головне.

Українське декоративно-прикладне мистецтво не втрачає свій величезний зміст, а навпаки стає актуальним як ніколи. Воно єднає і надихає, є елементом державотворення України, найбільш близьким кожній людині і саме воно відіграє певну роль у формуванні патріотичного учня і вчителя. І треба використовувати всі засоби, всі сили і можливості, всі знання, щоб надихнути дитину на творчість, дати повірити в свої сили, зацікавити та

навчити творити «з душею», продовжуючи традиції нашого народу, виховуючи справжнього громадянина України.

Список використаних джерел

1. Мамчур[°]Н.[°]С. Народне декоративно-прикладне мистецтво як засіб виховання естетичних смаків студентської молоді // *Педагогічний альманах : збірник наукових праць*. Херсон : РІПО, 2010. Вип. [°]5. С. 31-36.
2. Масловська М. В. Декоративно-прикладне мистецтво у полікультурному просторі України // *Українська полоністика*, 2007. Випуск 3-4. С. 77-82.
2. Середа[°]Н.[°]Б. Значення українського декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва в процесі формування духовної культури особистості // *Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва : Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Черкаси : Видавець Вовчок[°]О.[°]Ю., 2015. 172 с.

Чопенко Олександр,
викладач Козельщинської дитячої
музичної школи
Козельщинської селищної ради,
Зімній Юрій,
викладач Козельщинської дитячої
музичної школи
Козельщинської селищної ради
(с. [°]Козельщина)

ФОРМУВАННЯ УМІНЬ ТА НАВИЧОК ГРИ НА ГІТАРІ В УЧНІВ ШКІЛ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

***Анотація.** У статті розкрито особливості формування виконавчих умінь та навичок у початковій музичній освіті, представлені основні вміння та навички виконавчого комплексу учнів шкіл естетичного виховання у класі гітари. Запропоновані методичні поради стосовно активного формування виконавських умінь та навичок гітаристів.*

***Ключові слова:** музичне мистецтво, гітара, гра, автоматизація,*